

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
HISTÒRIA DE LA MÚSICA

Coordinació: BERNADO TARRAGONA, MÀRIUS JOSEP

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	HISTÒRIA DE LA MÚSICA			
Codi	100144			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Història de l'Art i Gestió del Patrimoni Artístic	2	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	3	3	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	BERNADO TARRAGONA, MÀRIUS JOSEP			
Departament/s	HISTÒRIA DE L'ART I HISTÒRIA SOCIAL			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	37,5 hores presencials a l'aula 22,5 hores presencials a distància 90 hores no presencials			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	La llengua vehicular de l'assignatura serà el català, per bé que es deixa a criteri de l'alumnat la selecció de la llengua vehicular de les pràctiques, els treballs i l'avaluació, que podran realitzar-se en qualsevol de les llengües oficials de la Universitat de Lleida.			
	Fonts i documents en català, castellà, anglès i francès			
Distribució de crèdits	Crèdits teòrics: 3 Crèdits pràctics: 3			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BERNADO TARRAGONA, MÀRIUS JOSEP	marius.bernado@udl.cat	6	Dilluns i dimarts de 8:00 a 9:00 Tutories online en horaris a convenir amb l'alumnat

Informació complementària de l'assignatura

L'assignatura *Història de la música* pretén facilitar a l'alumnat l'adquisició de la informació bàsica sobre la producció i el consum musicals al llarg de la història (els creadors i les obres més determinants, així com la seva relació amb el context històric i cultural en el qual es desenvolupen), com a condició per a poder fer un intent de balanç i d'assumpció crítica de l'heretatge musical d'Occident. Amb vista a això és absolutament indispensable, a part d'altres lectures complementàries, treballar a fons i sense llacunes una bona història general de la música. Les sessions teòriques es complementaran amb les de l'assignatura associada *Contextos i repertoris de la història de la música*, que els alumnes han de cursar de forma obligatòria simultàniament a l'assignatura *Història de la música*. A més, al llarg del període d'impartició, es programaran diverses activitats pràctiques obligatòries (assistència a concerts i representacions operístiques en directe o retransmissions).

Les dues assignatures, que s'han de cursar obligatòriament al mateix temps, estan fortament interrelacionades, de forma que els "encreuaments" de continguts entre ambdues seran constants. *Història de la música* té per objectiu facilitar a l'alumnat l'adquisició de la informació bàsica sobre la producció i el consum musicals al llarg de la història, la seva periodització i l'evolució estilística, així com a ubicar correctament els grans noms i corrents musicals. Per la seva banda, *Contextos i repertoris de la història de la música*, és de caràcter més pràctic i pretén treballar amb major profunditat determinats contextos i algunes obres referencials de la història de la música — obres del "cànon" musical occidental—, tot analitzant en profunditat el seu context històric i cultural, el seu funcionament tècnic i el seu abast estètic. Així, mentre que la primera es dedica a narrar la seqüència històrica, la segona es deté en alguns moments fonamentals d'aquest recorregut.

Prerequisits	No	Corequisits	[100145] <i>Contextos i repertoris de la història de la música</i>

Observacions pràctiques

Tots els alumnes hauran de fer com a mínim tres tutories individuals amb el professor durant el desenvolupament del curs.

Es recomana als alumnes amb estudis musicals de grau mitjà o superior que concertin una entrevista amb el professor durant les dues primeres setmanes del curs.

No està permès l'ús de dispositius de telefonia mòbil dins de l'aula durant les classes teòriques.

Es desaconsella la utilització de dispositius electrònics per a la presa d'apunts durant les classes teòriques.

Tota la comunicació entre el professor i l'alumnat a propòsit de l'assignatura assignatures es vehicularà, de forma preferent, a través de l'eina "Missatges" del Campus Virtual, dins l'assignatura *Història de la música*. Es recomana marcar la casella "Envia una còpia a l'adreça electrònica dels destinataris".

Informació sobre protecció de dades en l'enregistrament audiovisual en l'assignatura

De conformitat amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal, t'informem que:

- El responsable de l'enregistrament i l'ús de les teves imatge i veu és la Universitat de Lleida - UdL- (dades de contacte del representant: Secretaria General. Plaça Víctor Siurana, 1, 25003 Lleida; sg@udl.cat; dades de contacte del delegat de protecció de dades: dpd@udl.cat).

- Les teves imatge i veu enregistrades s'utilitzaran exclusivament per a les finalitats inherents a la docència de l'assignatura. - Les teves imatge i veu enregistrades es conservaran fins a la finalització del curs acadèmic vigent, i es destruiran en els termes i condicions previstes en la normativa sobre conservació i eliminació dels documents administratius de la UdL, i les taules d'avaluació documental aprovades per la Generalitat de Catalunya (<http://www.udl.cat/ca/serveis/arxiu/>).

- La teva veu i imatge és imprescindible per impartir la docència en aquesta assignatura, i la docència és un dret i un deure del professorat de les Universitats, que ha d'exercir amb llibertat de càtedra, com preveu l'article 33.2 de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats. Per aquest motiu, la UdL no necessita el teu consentiment per registrar les teves veu i imatge amb aquesta exclusiva finalitat, d'impartir docència en aquesta assignatura.

- La UdL no cedirà les dades a tercers, llevat dels casos estrictament previstos en la Llei.

- Pots accedir a les teves dades; sol·licitar-ne la rectificació, supressió o portabilitat; oposar-te al tractament i sol·licitar-ne la limitació, sempre que sigui compatible amb les finalitats de la docència, mitjançant escrit tramès a l'adreça dpd@udl.cat. També pots presentar una reclamació adreçada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, mitjançant la seu electrònica de l'Autoritat (<https://seu.apd.cat>) o per mitjans no electrònics.

Objectius acadèmics de l'assignatura

O1: Conèixer les formes, gèneres i estils al llarg de la història musical d'Occident.

O2: Desenvolupar la capacitat d'aproximar-se críticament a textos i documents de caràcter musical.

O3: Reconèixer, a través d'una escolta musical activa i informada, els diferents estils musicals i les formes i gèneres més importants de cada època.

O4: Ser capaç d'elaborar criteris i emetre judicis valoratius sobre els productes musicals.

Competències

CE3 Desenvolupar una visió diacrònica general de la Història de l'Art general i/o universal.

CE6 Adquirir un coneixement sistemàtic i integrat del fet artístic: diferents llenguatges, procediments i tècniques de la producció artística al llarg de la història, així com la teoria i pensament estètic.

CE13 Reconèixer de forma crítica les coordenades espai - temporals (diacronia i sincronia) i dels límits i interrelacions geogràfiques i culturals de la Història de l'Art.

Continguts fonamentals de l'assignatura

A. L'antiguitat i l'edat mitjana

1. El món antic i el seu llegat musical a Occident
2. La litúrgia de l'església medieval i la música
3. El cant gregorià i la seva expansió
4. L'evolució de la polifonia fins al 1300
5. La cançó monòdica profana
6. La música a finals de l'edat mitjana

B. El Renaixement

1. Els inicis del Renaixement musical: Anglaterra i la cort de Borgonya

2. Els compositors francoflamencs
3. L'aparició dels estils regionals
4. El desenvolupament de la música instrumental
5. La música religiosa en el temps de la Reforma i la Contrareforma
6. El madrigal i la seva evolució

C. El temps del barroc

1. El barroc musical: un nou paradigma estètic i estilístic
2. L'aparició de l'òpera i la seva difusió
3. La música sacra
4. Els instruments i la música instrumental
5. La difusió de l'estil barroc
6. Els grans compositors del barroc tardà i els seus contextos

D. La Il·lustració i l'època clàssica

1. El concepte de 'classicisme' musical
2. Els elements de l'estil clàssic: formes i gèneres
3. Els precedents del classicisme
4. L'òpera i la música vocal durant el segle XVIII
5. El llenguatge de la música instrumental
6. Un escenari privilegiat: Viena i els compositors clàssics

E. El segle XIX

1. L'era del romanticisme i la música
2. El vell i el nou: tensions i transformacions en la música del segle XIX
3. Música absoluta i música programàtica: autors, gèneres i audiències
4. L'òpera i el drama musical
5. Els nacionalismes musicals
6. El romanticisme tardà i les crisis de fi de segle

F. El segle XX i la música contemporània

1. Innovació i ruptura en la música del segle XX: estètica i sociologia
2. La música fins a la Guerra Gran: recerca de nous sons i dissolució de la tonalitat
3. La creació musical en el període d'entreguerres
4. Música i músics en conflicte: alternatives al modernisme
5. La música després del 1945
6. Sons del passat recent: música i músiques contemporànies

Eixos metodològics de l'assignatura

L'assignatura s'articularà utilitzant diversos formats i metodologies docents: activitats presencials a l'aula (una sessió setmanal), activitats presencials a distància síncrones i asíncrones (una sessió setmanal) i activitats no presencials. L'assistència a les sessions presencials a l'aula i a les activitats presencials a distància síncrones és obligada. Les sessions presencials a l'aula seran de tipus bàsicament expositiu i consistiran en un recorregut per la història de la música occidental. Les sessions presencials a distància complementaran les sessions presencials a l'aula.

Dins aquest bloc d'activitats presencials es contempla a més, l'assistència a diverses sessions pràctiques — fonamentalment concerts de la Temporada Musical de la UdL—, oferts en directe o bé *online* (streaming o diferit). També estan previstes altres activitats pràctiques com l'assistència a un assaig general al Gran Teatre del Liceu.

Els detalls i calendari precís de les sessions pràctiques (concerts, visites...) es publicaran abans de l'inici de les sessions.

Activitat	Codificació / descripció / tipologia TPD	O*	G*	HPA*	HPD*	HNP*
Classe magistral (M)	Sessions presencials a l'aula i a distància	O1	1	22,5	14,5	–
Pràctiques (P)	Assistència a concerts en directe, amb redacció d'informe	O3	1	15	–	20
Treballs (T)	Informes de lectura (2)	O4	1	–	–	20
Tutories (Tut)	Tutories individuals programades i obligatòries (3), presencials o a distància	O4	1	–	3	–
Treballs autònom	Preparació individual del temari (lectures i audicions)	O1, O2, O3, O4	–	–	–	50
Avaluació (AV)	Veure taula de mecanismes d'avaluació	O1, O2, O3, O4	1	–	5	–
TOTAL	150 h (6 ECTS)			37,5	22,5	
				60		90

*O: Objectiu. G: número de grups implicats en l'activitat. HPA: hores presencials a l'aula. HPD: hores presencials a distància. HNP: hores no presencials.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Sessions presencials a l'aula:

Dilluns i dimarts de 9:00 a 10:30.

Sessions pràctiques

A) Assistència als concerts de la XXX Temporada Musical de la UdL.

8 març, de 18:00 a 20:00.

12 abril, de 18:00 a 20:00.

10 maig, de 18:00 a 20:00.

B) Visita tècnica i assistència a l'assaig general de *Manon* (Jules Massenet) al Gran Teatre del Liceu.

Data a concretar, uns dies abans de l'estrena (20 abril), de 8:00 a 22:00.

Exàmens

Tots els exàmens es faran on-line mitjançant l'eina Test del Campus virtual.

Controls parcials (CP1, CP2, CP3).

CP1 (Blocs A-B): 6 març, 9:00

CP2 (Blocs C-D): 11 abril, 9:00

CP3 (Blocs E-F): 22 maig, 9:00

És obligatori fer una tutoria immediatament després dels controls parcials.

Control d'audició i pràctiques

CAP: 23 maig, 9:00

Treballs i informes

L'informe de lectura (InL) s'ha de lliurar no més tard de la data del control parcial CP2.

Exposicions orals

El primer dia del curs s'acordarà un calendari amb tots els participants.

Sistema d'avaluació

L'assistència, tant a les classes teòriques com a les classes pràctiques és obligatòria i podrà ser controlada aleatòriament. Seran objecte d'avaluació tots els continguts tractats en ambdós tipus de sessions, tant de les classes teòriques com de les pràctiques.

L'avaluació consistirà en:

Tipus de prova	Quantitat	Percentatge
Assistència i participació activa a les sessions presencials (a l'aula i a distància)		15%
Exàmens parcials (CP)	3	45%
Control d'audició i pràctiques (CAP)	1	25%
Informes de lectura (InL)	1	30%
Exposició oral	1	5%

Críteris d'avaluació

1. Assistència i participació

Pel que fa a l'apartat d'assistència i participació, es valorarà la preparació i participació activa en totes les activitats, tant les presencials d'aula com les presencials a distància, així com els seminaris i les sessions pràctiques. No es comptabilitzarà a partir de la quarta absència no justificada o si l'assistència, incloent-hi activitats teòriques i pràctiques, no arriba al 80%. En cas de no assistir amb regularitat a totes les sessions programades s'haurà de fer un examen final.

2. Exàmens parcials (CP)

Tres exàmens parcials, alliberadors de matèria i no recuperables, repartits al llarg del quadrimestre sobre aspectes teòrics, històrics o estilístics del programa general de la matèria. El format de la prova serà amb preguntes d'elecció múltiple i correcció objectiva. Per aprovar l'assignatura és imprescindible que la mitjana dels tres exàmens sumi 5 punts.

3. Control d'audició i pràctiques (CAP)

a) Identificació i contextualització dels aspectes teòrics, històrics o estilístics a partir de l'audició de fragments musicals escoltats a les sessions teòriques i/o pràctiques.

c) *Preguntes* sobre aspectes concrets i de comprovació de les lectures i de l'aprofitament de les sessions pràctiques

4. Informes de lectura (InP)

Tots els alumnes hauran de llegir un llibre i lliurar una *recensió* escrita. Es facilitarà una relació de llibres susceptibles de ser llegits i recensionats. Excepcionalment, i tan sols si els interessos de l'alumne s'inclinen per altres obres no incloses allí, pot tractar-ho amb el professor. Qualsevol lectura no inclosa en aquest llistat haurà de ser sotmesa a l'aprovació del professor.

No s'admetran simples "resums" sense valoració crítica personal. Es recomana que les recensions segueixin unes convencions i normes d'estil adequades. Extensió: ± 10.000 caràcters (sense espais).

Els terminis de lliurament són improrrogables.

Tan sols són acceptables els informes presentats en format PDF i només es poden lliurar a través de l'eina "Activitats" del Campus Virtual.

5) Exposició oral (EO)

A més del contingut i es valorarà la capacitat per estructurar el discurs i de síntesi, l'expressió oral i corporal, la presentació gràfica i el domini de les eines de comunicació.

L'avaluació és continuada. Els estudiants que combinin els seus estudis amb una feina a temps parcial o complet, i que tinguin problemes de compatibilitat horària amb l'assignatura, tenen dret a demanar avaluació alternativa en un termini de 5 dies des del començament del semestre. Per més informació, envieu un correu electrònic a academic@lletres.udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria de la Facultat de Lletres.

En cas de plagi, s'aplicarà el que estableix la 'Normativa de l'avaluació i la Qualificació de la Docència en els Graus i Màsters a La UdL'.

Bibliografia i recursos d'informació

Recursos

El manual fonamental del curs, i conseqüentment de consulta imprescindible, és: J. Peter Burkholder; Donald Jay Grout; Claude V. Palisca. *Historia de la música occidental* (Séptima edición). Madrid: Alianza, 2008.

A través del Campus Virtual de la UdL es proporcionarà a l'alumnat un seguit de recursos i materials complementaris en diversos formats (àudio, text, imatge...) corresponents a cadascun dels blocs temàtics en què es divideix la matèria i, si escau, com a material d'acompanyament de les activitats pràctiques. Després de cada sessió, a l'apartat de "Recursos" del Campus Virtual, dins l'assignatura Història de la música, es tindrà accés, de forma puntual i per un temps limitat, a tots aquests recursos, incloent-hi les audicions programades en les classes teòriques.

Bibliografia bàsica

Burkholder, J. Peter; Donald Jay Grout; & Claude V. Palisca. *Historia de la música occidental*. Madrid: Alianza, 2008.

Taruskin, Richard. *The Oxford History of Western Music*. 6 vols. Oxford: Oxford University Press, 2005.

Antologia de partitures:

Burkholder, J. Peter; & Claude V. Palisca, eds. *Norton Anthology of Western Music (Fifth Edition)*, 2 vols. New York: Norton, 2005.

Antologies de textos:

Weiss, Piero; & Richard Taruskin, eds. *Music in the Western World: A History in Documents*, 2nd ed. Belmont, CA: Thomson Schirmer, 2008.

Strunk, Oliver; & Leo Treitler, gen ed. *Source Readings in Music History (Revised Edition)*. New York: Norton, 1998.

Diccionaris:

Randel, Don, ed. *Diccionario Harvard de la música*. Madrid: Alianza, 1997.

The New Grove Dictionary of Music and Musicians. Stanley Sadie, ed. 20 vols. London: Macmillan, 1980; nova edició en 29 vols. a cura de Stanley Sadie i John Tyrrell, London: Macmillan, 2001. Versió online: *Oxford Music Online* (recurs electrònic accessible a través del Servei de Biblioteca i Documentació de la Universitat de Lleida).